

Utvärdering av SLU:s miljöanalysprogram Skog

Utvärderare

Annemarie Bastrup-Birk, European Environment Agency (EEA)

Pernilla Christensen, SLU, Fakulteten för skogsvetenskap

Bodil Elmhagen, Stockholms universitet

Sven A Svensson, konsult

Redaktör

Mats Sandewall, SLU, Fakulteten för skogsvetenskap

Omslagsfoto: Ola Borin, Riksskogstaxeringen, SLU

Innehåll

1. Bakgrund	5
1.1. Om utvärderingen	5
1.2. Om SLU:s fortlöpande miljöanalys	5
1.3. Om program SKOG	6
2. Genomförande av utvärderingen	6
3. Resultat av utvärderingen	7
3.1 Avgränsningar, struktur och programmets genomförande	7
3.2 Kvalitet på leveranser och publicering	8
3.3 Samverkan med avnämare samt deras syn på programmet	9
3.4 Intern organisation och samverkan	11
3.5 Måluppfyllelse samt betygsättning	13
3.5.1 Måluppfyllelse	
3.5.2 Betygsättning	
3.6 Utvecklingsplaner och utvecklingsarbete	16
4. Slutsatser och rekommendationer	17
5. Bilagor	19
5.1 Utvärderingsdirektiv	
5.2 Hänvisningar till relevant dokumentation	
5.3 Intervjufrågor	
5.4 Intervjuade personer	
5.5 Resultat av avnämrintervjuerna	

1. Bakgrund

1.1. Om utvärderingen

Det övergripande syftet med denna utvärdering är främst att den ska ge underlag för beslut om strategisk programutveckling, en samlad bild av tillstånd och utveckling av SLU:s fortlöpande miljöanalys (Foma) samt underlag för beslut om fördelning av statsanslag. Utvärderingarna och självvärderingarna ska även användas internt för att öka kunskapen om verksamheten inom SLU.

Därför, som ett led i kvalitetutvecklingen av den fortlöpande miljöanalysen vid SLU utvärderades miljöanalysprogrammet SKOG under hösten 2015 på uppdrag av dekanus, Fakulteten för skogsvetenskap.

Utvärderingsgruppen har bestått av Annemarie Bastrup-Birk, projektledare, European Environment Agency (EEA), Sven A Svensson, konsult och skoglig analytiker (f.d. Skogsstyrelsen), Bodil Elmhagen, viltforskare, Stockholms universitet och Pernilla Christensen, landskapsanalytiker och representant för fakulteten för skogsvetenskap. Mats Sandewall, forskningsledare, SLU, har editerat den slutliga rapporten och stått för det administrativa stödet.

Utvärderingen har beaktat hur programmet bidrar till arbetet med de nationella miljökvalitetsmålen, Sveriges internationella åtaganden enligt konventioner och EU-lagstiftning, samt sektorernas behov av beslutsunderlag för ett hållbart utnyttjande av naturresurserna.

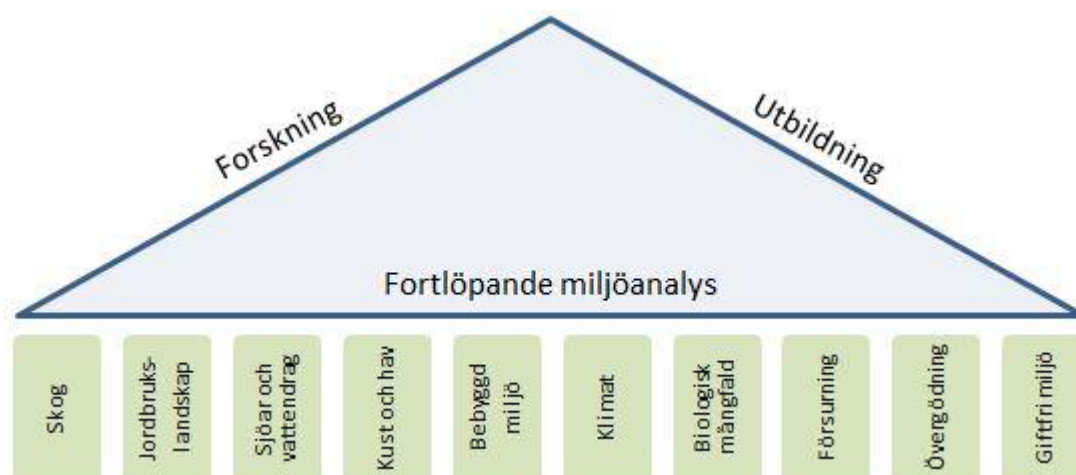
Utvärderingsgruppen står bakom rapporten i sin helhet men Annemarie Bastrup-Birk har fokuserat särskilt på det vetenskapliga innehållet och dess kvalitet i skogsdelen av programmet, Sven A Svensson särskilt på avnämarperspektivet i hela programmet, Bodil Elmhagen särskilt på det vetenskapliga innehållet och dess kvalitet i vilt delen av programmet samt Pernilla Christensen särskilt på den interna organisationen och samverkan med andra miljöanalysprogram vid fakulteten.

Uppdraget beskrivs närmare i direktiven i bilaga 5.1.

1.2. Om SLU:s fortlöpande miljöanalys

Utöver forskning och utbildning har SLU regeringens uppdrag att bedriva fortlöpande miljöanalys. Det innebär att SLU med hjälp av analyser och prognoser bedömer miljö tillståndet i Sverige inom de vetenskapsområden som universitetet är verksamt. SLU tar också fram vetenskapligt grundade råd om hållbar förvaltning av naturresurser och ekosystemtjänster. Foma ger dessutom underlag för att bedriva forskning, utvärdering och utbildning. Utvecklingen inom miljöanalysen har gått från att miljöanalys och forskning var helt skilda åt till att det ska forskas på miljöanalysdata.

Verksamheten har organiserats i tio miljöanalysprogram som anknyter till svenska miljö kvalitetsmål och Sveriges internationella miljö samarbeten (se Figur 1). Ambitionen är att all miljö analysverksamhet, oavsett om finansieringen kommer via SLU:s statsanslag eller genom externa uppdrag, ingår i något av SLU:s miljö analysprogram. För varje program finns programvisa mål samt en koordinator (i programmen SKOG, JORDBRUKSLANDSKAP, SJÖAR OCH VATTENDRAG, KUST OCH HAV, ÖVERGÖDNING, FÖRSURNING samt GIFTFRI MILJÖ finns även en biträdande koordinator).

Figur 1. En schematisk skiss över SLU:s organisation med forskning, utbildning och fortlöpande miljöanalys och till miljöanalysen knutna miljöanalysprogram.

1.3. Om program SKOG

I Program SKOG vidareutvecklas SLU:s roll som kompetenscentrum för svensk och internationell skoglig miljöanalys. På nationell nivå handlar det främst om att leverera grunddata och beslutsunderlag för uppföljning och utvärdering av aktuell skogs-, miljö- och energipolitik. Internationellt efterfrågas kompetensen inom programmet för utveckling av skogsövervakning både inom EU och globalt. Verksamheten inom programmet ger även underlag för utveckling inom viltområdet och inom området fjäll/Arktis.

2. Genomförande av utvärderingen

Utvärderingsgruppen har följt uppdraget enligt utvärderingsdirektivet (bilaga 5.1). Självvärderingen som sammanställts av programmets koordinators och biträdande koordinators har legat till grund för utvärderingen. Måldokument för SLU:s miljöanalys samt för Program SKOG finns tillgängliga på SLU:s webb och är listade i bilaga 5.2. Utvärderingen har genomförts genom intervjuer med personer med projektansvar i programmet och personer vid myndigheter och organisationer som använder data och resultat från programmet (avnämarna). En sammanställning av frågeunderlag och intervjuade personer finns i bilaga 5.3 och 5.4.

Avnämarna indelades i de två delområdena SKOG respektive VILT. Totalt elva personer intervjuades varav tre med avseende på VILT. Vi har delat in produkterna och tjänsterna i följande fyra kategorier:

1. Inventerings- och mätdata. (Mikrodata)
2. Statistik och kartor
3. Analyser och prognoser
4. Rådgivning inkl. utbildning

3. Resultat av utvärderingen

3.1. Avgränsningar, struktur och programmets genomförande

Program SKOG knöts till S-fakulteten i den omorganisation som skedde under 2010. Programmet är SLU-övergripande och arbetar således även med verksamheter förlagda vid andra fakulteter. Program SKOG inkluderar sedan 2010 även det tidigare programmet VILT. Tanken när VILT lades in som ett delprogram under SKOG var att programmen skulle integreras i varandra och utgöra ett program. Utvecklingen har dock inte gått åt det hållet utan de har fortsatt vara två separata program som samverkar. Programkoordinatoren för SKOG är placerad vid institutionen för skoglig resurshushållning och dess biträdande koordinator som ansvarar för delprogram VILT vid institutionen för vilt, fisk och miljö. Under 2010-12 förslög S-fakultetens dåvarande dekan att det enbart var "vilt i skogen" som skulle ingå under delprogram VILT. Som ett resultat av detta finns också annan verksamhet vid SLU som rör viltfrågor men inte faller in under delprogram VILT.

I och med omorganisationen försvårades samarbetet över fakultetsgränserna mellan olika Foma-program. En bidragande orsak är att fakulteterna har olika kulturer och därmed även strategier för verksamheten. Beslutet att flytta in programmen under fakulteterna och därmed in i linjeorganisationen har visserligen medfört att engagemanget och intresset för verksamheten ökat vid fakulteterna, vilket är positivt, men möjligheten att se till helheten har minskat.

Programmet ger de beslutsunderlag och grunddata som används vid uppföljningen av miljömålen och viltförvaltningen. SKOG (exklusive delprogram VILT) har en referensgrupp där två representanter för Naturvårdsverket respektive Skogsstyrelsen ingår. Utöver dessa formella representanter använder SKOG ytterligare 6-8 experter från Länsstyrelsen och Skogsstyrelsens olika avdelningar. Delprogram VILT har en annan referensgrupp med representanter från samma myndigheter som SKOG samt dessutom Jägarförbundet och en konsult. Referensgruppen för SKOG har utnyttjats fortlöpande, dock utan regelbundna protokollförda möten medan gruppen för delprogram VILT utnyttjades senast vid en medelutlysning 2011.

Under utvärderingsintervjuerna efterlystes en mer fortlöpande kontakt mellan programmet och referensgruppen för att diskutera pågående och potentiella projekt och därigenom sprida information om verksamheten samt öka möjligheten att få in mer medel.

Koordinatorns och den biträdande koordinatorns roller finns definierade i riktlinjerna för interna aktörer och ansvarsförhållanden¹. Under intervjuerna framkom att programmets och koordinatorernas främsta uppgifter ansågs vara en fortlöpande dialog med avnämarna, förberedelser inför medelstilldelning, informationsspridning och marknadsföring. Det gavs förslag på att koordinatorträffarna skulle behöva handla mer om hur man utvecklar verksamheten, men p.g.a. begränsad tid ligger det just nu långt ned på koordinatorernas prioritetlista att arbeta med verksamhetsutveckling och samverkan. Utvärderingen bedömer därför att koordinatorns roll och uppdrag behöver bli tydligare. Ett förslag är att göra tydliga uppdragsbeskrivningar för koordinatorerna och följa upp utfallet varje år.

För att kunna samla verksamheterna under programmet krävs att verksamheterna får ett mervärde av att ligga under ett program. Verksamheterna har egna avnämmarkontakter och

1

<https://internt.slu.se/Documents/internwebben/foma/fastst%c3%a4lldaFomaDokument/internaAkt%c3%b6rerAnsvarsf%c3%b6rh%c3%a5llandenFastst%c3%a4lltFomar100824reviderat130523.pdf>

marknadsför och informerar om sin verksamhet samtidigt som koordinatörerna har möjlighet att lyfta verksamheterna än mer. Utvärderingen föreslår att det bör definieras centralt och tydliggöras vilka projekt (Foma eller forskningen) som anses ligga under Foma-programmen och vad Foma-tillhörigheten innebär för dessa projekt. Idag upplevs det inte som att det finns ett mervärde för verksamheter att inordnas under ett program om det inte innefattar del av medelstillsdelningen. Snarare blir kraven fler såsom att man måste följa den av Miljödatastöd framtagna kvalitets-guiden trots att man inte har medel och därmed tid för att kunna arbeta med dessa frågor.

3.2 Kvalitet på leveranser och publicering

I detta avsnitt redovisas resultatet av den vetenskapliga analysen av kvaliteten på leveranser och publicering medan avnämarnas syn på kvaliteten återfinns i avsnitt 3.3.

Utredningsgruppen bedömer att SLU har en god balans mellan dess huvudområden utbildning, forskning och miljöanalys. Foma SKOG har bidragit till alla dessa områden samt också levererat rådgivning och forskningsresultat av hög kvalitet. Verksamheten inom SKOG bedöms som helhet vara av mycket hög kvalitet, särskilt de delar som bygger på långa tidsserier, och den har stått på en grund av god och uthållig finansiering.

Kopplingen mellan flera delverksamheter i Foma SKOG är mycket övertygande i synnerhet mellan Markinventeringen och Riksskogstaxeringen, vilka tillsammans utgör Riksinventeringen av Skog (Figur 2).

Figur 2. Det är god koppling mellan Riksskogstaxeringen och Markinventeringen (Foto: Ola Borin).

Fältdata har där insamlats av välutbildad och erfaren personal och bygger på klara definitioner och fältinstruktioner, vilket garanterat att data harmoniserats över hela landet. Data genomgår också ett omfattande kvalitetssäkrings- och kvalitetsförbättringsarbete. Det utförs enligt de rutiner för kvalitets- och metodförbättringsarbete som finns uppställt för den officiella statistiken. Vi bedömer därför att insamlade data är av hög kvalitet och att hela kedjan från datainsamling till färdig produkt är kvalitetssäkrad.

Skog- och markstatistik publiceras årligen och i en lätt tillgänglig form. Forskare och andra brukare kan smidigt ladda ned aggregerade data med hjälp av interaktiva webbverktyg och det kan göras överenskommelser att även bruka rådata. Webbverktyget finns nu tillgängligt på både svenska och engelska vilket ökat den potentiella användningen av statistiken.

Användningen av Foma-data för forskningsändamål har ökat märkbart under senare år. De flesta ämnen är relativt breda, men det är tydligt att det finns stort forskarintresse för belysning av mångfaldsfrågor exempelvis ämnen som skogsbrukets effekter på biodiversiteten, förändringar i trädslagssammansättningen samt foder mängder och viltskador. Riksskogstaxeringens publikationslista för perioden 2010-2015 innehåller över 100 vetenskapliga artiklar, ca 100 rapporter samt 18 avhandlingar. (Antalet studentuppsatser där dataunderlaget utnyttjats har inte kunnat bedömas). Även VILT hade en betydande produktion i förhållande till resurserna med 26 artiklar, 19 rapporter och 7 examensarbeten under samma period vilket exemplifierar att Foma-data även används flitigt i undervisningen.

Foma-publicationer inom delområdena SKOG och VILT är publicerade i såväl låg- som högrankade tidskrifter, vilket är normalt i en välproducerande forskningsmiljö. Sammantaget ger det ett betyg på 4 (internationellt erkänd - mycket bra) på en skala från 1 till 5 men några högt rankade publikationer visar på en ännu högre potential för miljöövervakningsdata.

Insamlade data bedöms vara relevanta för området skog, natur och miljö. Bl.a. redovisas ett antal indikatorer för uppföljning av dagens skogspolitik där produktionsmålen och miljömålen likställs.

Programmets stora omfattning gör det nödvändigt med en samordning av analyserna och den datainsamling som fordras. Det "miljödatastöd" som stödjer Foma ses som väsentligt för att uppnå tillfredsställande kvalitet och för att säkra god samordning i miljöanalysens olika delar. Det är en stor fördel att "miljödatastöd" arbetar horisontellt inom fakulteten och i nära samverkan med verksamheten vid hela universitetet. Inom VILT används emellertid projektspecifika lösningar för datalagring, vilket gör att tillgängligheten varierar.

Samtliga projekt med betydande datahantering, i synnerhet Riksskogstaxeringen, har eller är i färd med att aktivt utveckla och kvalitetssäkra Foma. Både tillgänglighet och ökad användning av öppna data främjar ökad kvalitetssäkring.

SKOG innefattar totalt 16 fortlöpande projekt (se Självvärderingen). Utvärderingsgruppen har av resurs- och tidsskäl inte gjort någon egen individuell värdering av flertalet av dessa utan valt att koncentrera uppmärksamheten på några av de största. Vi konstaterar dock att produkterna och tjänsterna är efterfrågade av avnämare. De används också inom forskning vilket genererar en omfattande publikationsverksamhet och har genomgående en hög eller mycket hög kvalitet.

Möjligheterna att ytterligare integrera delprogrammen inom SKOG samt mellan SKOG och andra miljöanalysprogram bör kontinuerligt följas upp. Trots ökad användning på senare år bör användningen av insamlade data ökas ytterligare för att förstärka synergier mellan fortlöpande miljöanalys, forskning och utbildning.

Utvärderingen gör bedömningen att SKOG som helhet utgör ett solitt och pålitligt underlag för kunskapsbaserad forskning, rådgivning och som stöd för beslut.

3.3. Samverkan med avnämare samt deras syn på programmet

Av central vikt för utvärderingen är hur olika avnämare upplever att samverkan fungerar samt om de produkter och tjänster som Foma levererar motsvarar behoven. Resultatet bygger främst på intervjuerna med avnämarrörelser vad gäller delområdena SKOG resp. VILT (bilaga 5.4). I redovisningen nedan ingår inte svaren på tre av frågorna eftersom de var svåra att svara på. Det gäller frågorna 5, 7 och 8 i frågeformuläret (bilaga 5.3). Allmänt var det ganska vanligt att

de intervjuade svarade "Vet ej" på en eller fler frågor. Av utrymmesskäl presenteras endast ett extrakt av väsentliga resultat i detta avsnitt. En mer utförlig redovisning återfinns i Bilaga 5.5.

Med fokus på delområde SKOG intervjuades 11 personer.

- Flertalet intervjuade personer anser sig känna till Foma rent allmänt och skogsprogrammet väl. Sex av dem har i närtid varit eller är nu ledamöter i något rådgivande organ relaterat till Foma. De flesta har ett brett kontaktnät i fråga om Skog.
- På frågan om vilka produkter och tjänster inom SKOG som man har nytta av och hur viktiga de är för verksamheten framkom nedanstående resultat (femgradig skala där 1 avser "Inte viktig" och 5 avser "Mycket viktig")

Tabell 1a. Antal svar med nytta och medeltal för hur viktiga produkterna/tjänsterna är (SKOG).

	Inventerings och mätdata, mikrodata	Statistik och kartor	Analyser och prognoser	Rådgivning och utbildning
Antal med nytta	4	8	7	5
Hur viktig?	4,8	4,9	4,1	2,8

- Drygt 80 % av de intervjuade svarade ja på frågan om programmets inriktning svarar mot behovet inom resp. kategori för produkter och tjänster.
- Samtliga intervjuade personer har uppgett att deras myndighet/organisation har nytta av att SKOG har nära kontakt med forskningen och specificerade ett antal motiv till detta

Med fokus på delområde VILT har endast tre personer intervjuats. Ett av svaren har ett rätt stort partiellt bortfall. De frågor som besvarats har använts i redovisningen nedan.

- På frågan om på vilket sätt deras myndighet/organisation har nytta av produkterna/tjänsterna inom VILT svarade två av intervjuade att man använder statistik från SKOG. Den tredje gav ett vagt svar.
- På frågan om programmets inriktning svarar mot behovet inom resp. kategori för produkter och tjänster blev svaren Nej för såväl kategori 1 som 2.

Tabell 1b. Antal svar med nytta och medeltal för hur viktiga produkterna/tjänsterna är (VILT).

	Inventerings och mätdata, mikrodata	Statistik och kartor	Analyser och prognoser	Rådgivning och utbildning
Antal med nytta	2	3	1	-
Hur viktig?	3,5	4,0	4,0	-

Samtliga elva intervjuade personer har uppgett att deras myndighet/organisation har nytta av att delområdena SKOG resp. VILT har nära kontakt med forskningen.

I frågan om hur nöjd man är med leveranserna från SKOG bedömdes de fyra kategorierna av produkter och tjänster i fyra olika avseenden (Leverans överlag, Leverans i tid, Ditt behov av kvalitet samt Kontakter med personer inom skogsprogrammet). Av resultatet som redovisas i bilaga 5.5 framgår att medelvärdena för delområde SKOG ligger i det relativt snäva intervallet 3,9 - 4,7 vilket är ett mycket gott resultat. Det noteras att poängen för Kvalitet ligger så högt som

4,5. Medelvärdena för delområde VILT ligger i intervallet 3,5 - 5,0, men som tidigare nämnts baseras de på svar från endast 3 intervjupersoner.

Hur samverkan fungerar betygsattes av avnämarna inom SKOG till i genomsnitt 4,0. Svaren från avnämarna inom VILT blev att en intervjuperson gav poängen 5 medan de två övriga uppgav att man inte hade någon samverkan.

3.4. Intern organisation och samverkan

Detta avsnitt och de synpunkter som framförs bygger primärt på intervjuer med prefekter och andra nyckelpersoner internt. Det behandlar inledningsvis Foma mer generellt och i den senare delen programområde SKOG med delområde VILT specifikt.

Av intervjuerna framgår att den övergripande organisationen av den fortlöpande miljöanalysen vid SLU internt upplevs som diffus och komplicerad och det finns många synpunkter på hur det interna kommunikations- och informationssystemet är organiserat och fungerar. Samtidigt upplevs miljöanalysen som en styrka hos SLU som gör nytta då den finansierar verksamhet för vilken det är svårt att få finansiering från råden. Att miljöanalysen värnar om de långa tidsserierna lyftes fram som viktigt. Programmet har en stor betydelse för att skapa långsiktighet i planeringen och för att vidareutveckla verksamheten inom de enskilda projekten.

Foma skulle generellt behöva arbeta mer med att se till helheten, likvärdiga regler, "ett SLU" och bättre informationsflöden. Främst är det viceraktorn som företräder SLU vad gäller de strategiska miljöanalysfrågorna. Koordinatorerna, liksom de enskilda projekten under respektive program, interagerar även de med externa parter. Samverkan mellan programmen och fakulteterna skulle kunna styras mer via Fomars strategiarbete där gemensamma områden att satsa på och vidareutveckla skulle tas fram utifrån strategin.

Från ledningshåll har det i intervjuerna uttryckts en vilja att både intern- och externfinansierad "extern" verksamhet ska ingå i Foma för att skapa en god helhet. Externa projekt är väl integrerade i delområde SKOG, men viljan från ledningshåll har inte fått genomslag i delområde VILT. Därigenom har SKOG inkluderat extern verksamhet i självvärderingarna, medan VILTs självvärdering beskriver sådan verksamhet som "annan viltrelaterad aktivitet" vilken inte på motsvarande sätt ingår i planeringen (även om publikationer från extern verksamhet tas upp i självvärderingen). Inom VILT tycks det saknas en diskussion om hur och varför extern verksamhet ska knytas närmare Foma, och vad det i så fall skulle kunna innebära konkret. Intervjuade projektledare till externfinansierade projekt ställde sig positiva till en eventuell samverkan.

Informationen kan bli bättre både från koordinatorerna till institutionsledningarna men även från Foman-S och Fomar till institutionerna. En fråga som lyftes i det sammanhanget var vilka som ska vara representerade på Fomarmötena utöver de fakultetsrepresentanter som finns. Möjligheten bör undersökas att adjungera ytterligare ledningspersoner som är centrala för Foma till Fomar. Informationsflödet till koordinatorerna från programverksamheterna bedöms inte vara tillräckligt bra. De externa verksamheterna är duktiga på att bjuda in till möten och workshops samt skicka information till koordinatorerna men internt är det inte lika bra.

Informationsflödet till externer skulle kunna förbättras. Hemsidan behöver uppdateras och skulle kunna visa tydligare vad programmen innefattar samt lyfta de viktiga resultaten samtidigt som den hänvisar till tunga rapporter. Det har inte varit tydligt var man hittar Foma-data och en gemensam portal skulle underlätta detta. En sådan har också nyligen introducerats

(<http://www.slu.se/psidata>). En gemensam rapportserie föreslogs för att förtydliga de resultat som kommer från Foma-verksamheterna.

Miljöövervakningen genererar data som är av stort värde för forskningen och som det är svårt att få extern finansiering till. Dessutom fyller de en mer kortsiktiga funktion med information till sektorn. Data måste dock vara tillgängliga och metadata måste finnas som gör det möjligt att tolka data. För dem som arbetar heltid med miljöanalys finns det sällan utrymme för att skriva vetenskapliga publikationer eller göra omfattande analyser. Att göra det fordrar forskarsamverkan eller att intressenter och avnämare bidrar med medel.

Transparensen vid medeltilldelning ansågs vara otillräcklig och skulle kunna förbättras via tydligare riktlinjer. Den borde mer likna tilldelningen från forskningsråden där koordinatörerna tar fram och förbereder ett förslag till fördelning som diskuteras på mötet men vid själva beslutsfattandet är de inte närvarande i rummet. För bättre samverkan mellan program, institutioner och fakulteter kan ett milt samverkanstvång finnas vid vissa utlysningar. Detta finns redan vid en del utlysningar från exv. Naturvårdsverket där en förutsättning för att få medel ibland har varit att det finns ett tvärvetenskapligt samarbete.

Programmen SKOG (Sfak) och BIOLOGISK MÅNGFALD (Njfak) delar på ansvaret för fjäll och myrar (för myrar är även andra program inblandade). Koordinatorerna försöker på dessa områden informera varandra om aktuella projekt samt se till att verksamhet inte faller mellan stolarna. Man löser det pragmatiskt och tar kontakt vid behov. För att bättre kunna ta ett helhetsgrepp krävs övergripande diskussioner om vilka projekt som finns och bör få medel. I samarbetena mellan BIOLOGISK MÅNGFALD och SKOG utnyttjas främst data från THUF/MOTH² och Riksskogstaxeringen. De enskilda verksamheterna bedöms här ha mer inbördes kontakt än vad själva programmen har.

Samarbete har skett mellan BIOLOGISK MÅNGFALD och VILT angående främmande arter (mårdhund) men detta är avslutat. För VILT:s del finns det f.n. samverkansprojekt som sträcker sig över fakultetsgränserna (VH och S). Svårigheterna att samverka ligger bl.a. i att programmen har begränsade resurser. Det minskar viljan att "dela med sig" och systemet blir inte tillräckligt flexibelt. Ett system där man ser till verksamhetens behov mer än till fördelningen skulle kunna bidra till ökad flexibilitet, men flera faktorer motverkar detta. Att värna om långa tidsserier är viktigt men bidrar till att medel "binds upp" och att det finns lite "fria" medel att fördela.

SLUs bredd från grundforskning till tillämpad forskning och ren Foma är en styrka som kunde utnyttjas mer. Det finns inga direkta strukturella hinder för samverkan och utbyte mellan Foma och forskning idag. Om koordinatörerna vore mer insatta i forskningsnära verksamhet skulle möjligheterna att samfinansiera projekt kunna öka. Det gäller även om tillgängligheten av väl beskrivna kvalitetssäkrade data skulle öka via exempelvis gemensamma webbportaler. Ett möjligt hinder för samverkan mellan forskning och Foma rör hur man följer upp vilka medel som kommer från vilken verksamhet. Här skulle SLU:s övergripande ekonomiadministration kunna bidra till att underlätta mer än vad som görs idag.

Externt har åsikten att studenter vid SLU kan för lite om de nationella miljömålen diskuterats. Bedömningen är att utbildningsnämnden, Foman-S, programmet och verksamheterna behöver

² Projekt inom området Terrester habitatuppföljning

arbeta mer på att få in Foma-verksamheten i utbildningarna vid SLU då våra studenter är våra framtida ambassadörer.

Sammanfattningsvis kan den interna samverkan förbättras. Särskilt bör miljöanalysen tas in i utbildningen. Det ska forskas på Foma-data och för att väcka intresse för det krävs ökad tillgänglighet och förståelse av data. I och med att programmen knöts till fakulteterna minskade samverkan mellan programmen – det måste till nya strukturer för ökad samverkan. Delprogram VILT behöver breddas och program SKOG och delprogram VILT borde antingen integreras till ett program, vilket var tanken då de slogs samman, eller åter delas upp på två separata program. En annan möjlighet som kan prövas är att lägga in VILT i ett annat program än SKOG.

3.5. Måluppfyllelse samt betygsättning

3.5.1 Måluppfyllelse

Utvärderingsgruppen har primärt relaterat resultaten till SLU:s tre övergripande mål för fortlöpande miljöanalys (nedan). Av tids och utrymmesskäl relateras inte till fakultetens programvisa mål.

Koppling till forskning och undervisning på SLU (mål 1):

Utvärderingen tyder på en god synergi mellan miljöanalys, forskning och utbildning. Den stora mängden högkvalitativa data som samlas in är unik och utgör ett värdefullt underlag för olika forskningsprojekt. Det möjliggör djupare analyser enskilt och i kombination med andra data, samt användning och utveckling av modeller. Omvänt möjliggör kopplingen mellan forskningen och miljöanalysen att nya metoder, tekniker, modeller och verktyg i forskningen kan användas till att förbereda och effektivisera insamlingen av miljöinformation. Bra exempel på detta är integrationen av fjärranalysen i Riksskogstaxeringen, utvecklingen av Heureka-systemet samt utvecklingen av verktyget TaxWebb.

Publikationslistan för delområde SKOG vittnar om ett stort och stigande antal artiklar i internationella tidskrifter. Många är baserade på data, metoder, verktyg och resultat från programmet SKOG och från internationella projekt. Många artiklar är publicerade i tidskrifter med hög "impact factor" som exv. Forest Science. Programmets data och metoder används också i flera projekt (exempelvis DIABOLO) inom EUs ramprogram Horizon 2020.

Inom delprogram VILT finns en vetenskaplig produktion kopplad till alla sedan en längre tid löpande projekt. Kvaliteten är mycket bra, och användningen verkar ligga på en stabil nivå, men det finns ingen ökande trend i antalet publikationer. I intervjuerna framkom att dålig kännedom om Foma, vilka data som finns och hur de är tillgängliga kan vara ett hinder mot en ökad användning bland externa forskare.

Programmets närhet till SLU:s verksamhet ger möjligheter att engagera forskarstuderande och deras projekt för att bidra med experthjälp vid analyser av högkvalitativa data. Antalet utexaminerade doktorer med en nära koppling till miljöanalysen ligger stabilt men skulle kunna ökas något. En koppling till utbildningen ses även som ett viktigt medel för att kommunicera de underlag till hållbart naturresursutnyttjande som Foma genererar.

Inom delprogram VILT ingår miljöövervakning i flera utbildningar som lär ut inventeringsmetoder, och övervakningsdata används i examensarbeten. Det framstår som att användandet ligger på en god men stabil, snarare än ökande, nivå.

Internationalisering (mål 2):

Program SKOG, delområde SKOG, är mycket aktivt inom internationellt samarbete på såväl europeisk som global nivå. Programmet medverkar i flera viktiga internationella processer relevanta för SKOG, exempelvis ENFIN (European National Forest Inventory in Europe) eller EFDAC (European Forest Data Centre) vid Joint Research Centre. Information från SKOG bidrar till europeiska och globala miljötillståndsrapporter, där frågor om skogens hållbarhet ingår. SLU:s miljöanalytiker har deltagit i flera internationella miljöövervakningsnätverk och interkalibreringsgrupper på ett europeiskt plan. Detta kunskapsutbyte är väsentligt för kvaliteten på europeiska data men också för vidareutvecklingen av miljöanalysen i Sverige. Inom delområde VILT finns internationella vetenskapliga samarbeten inom alla projekt, men i varierande grad.

Det internationella engagemanget i programmet vittnar om forskarnas och miljöanalytikernas omfattande nätverk. **Personal inom programmet har t ex** deltagit i IUFRO:s globala skogsforskningssamarbete samt också medverkat i flera europeiska projekt och samarbeten (exv. EU LIFE). Metoder för övervakning av naturtyper har där utvecklats med medel från miljöprogrammet Life+.

Arbetet som bedrivs inom programmet och inom närliggande forskningsprojekt bidrar till utvecklingen av internationella skogsindikatorer och till nya metoder. Riksskogstaxeringens utformning och metoder har använts i andra europeiska länder.

Den bredd och kompetens som finns i Program SKOG bedöms bidra till delmålet att programmet skall vara en central aktör i det internationella samarbetet för utvärdering av skogarnas natur- och miljötillstånd samt hållbarheten i deras utnyttjande. Verksamheten har en hög nivå och det bedöms att Program SKOG är bland de ledande i Europa.

Det bedöms också att programmet kan vidareutveckla samarbetet med forskare från flera olika discipliner, vilka alla har skogen som gemensamt intresse, såsom andra nationella universitet och högskolor samt internationella forskningsinstitutioner.

Leverera beslutsunderlag för miljöanalys inklusive kunskap och verktyg (mål 3):

Program SKOG levererar underlag till en fortlöpande analys av miljötillståndet. Underlagets bredd och höga kvalitet samt långa tidsserier, hög rumslig upplösning och hög insamlingsfrekvens ger kunskap som bidrar till ett hållbart utnyttjande av naturresurserna.

Delprogram VILT har gjort en satsning på metodutveckling som ska ge stöd till viltförvaltningen. Denna ökande verksamhet innefattar synteser och beslutsstöd, men bara enstaka prognoser. Den vetenskapliga produktionen inkluderar prediktiva modeller. En svaghet är att de relativt små resurserna till VILT innebär en låg rumslig täckningsgrad av insamlade data, vilket gör att data är begränsat till vissa lokaler (miljöer). Uppstarten av nya inventeringsområden kan ge möjlighet till större måluppfyllelse över tid, då data från fler lokaler blir tillgängliga.

3.5.2 Betygsättning

I nedanstående betygssammanställning för Program SKOG redovisas de två delområdena SKOG (exklusive vilt delen) respektive VILT var för sig utan sammanvägning.

a) Programmets genomförande, kvalitetsarbete och leveranser i relation till SLU:s allmänna mål:

SKOG: De övergripande (allmänna) målen är väl uppfyllda. Kvaliteten på produkter och tjänster är hög eller mycket hög. Även kompetensen är mycket hög. Delprogrammet har en god balans mellan produktion och utveckling. Man ligger i fronten inom flera områden. Betyget sätts till 4.

VILT: De övergripande målen är relativt väl uppfyllda. Det finns en mycket stark koppling mellan den fortlöpande miljöanalysen, forskning och undervisning, särskilt om man ser till resurserna. Den vetenskapliga publikationen omfattar tidskrifter med medelhög till hög "impact factor", och tack vara de långa tidsserierna, också en publikation i en topprankad tidskrift. Användandet ligger på en god men stabil, snarare än ökande, nivå. Kvaliteten på produkter och tjänster är hög men visst kvalitetssäkringsarbete återstår. Mycket arbete har, till följd av inriktningen på de programspecifika målen och ett regeringsuppdrag, ägnats åt tjänster på bekostnad av övervakning. En omfördelning mot mer övervakning har skett vilket är positivt. Kvaliteten på produkter och tjänster är god. Betyget sätts till 3.

b) Samverkan med uppdragsgivare, avnämare av resultat, andra utförare, samt internt inom SLU (bl.a. samspelet miljöanalys – forskning – utbildning):

SKOG: Samverkan med uppdragsgivare, avnämare och andra utförare bedöms vara god, både den formella och den informella. En formell referensgrupp finns, men gruppen har inte haft protokollförda möten utan träffats vid workshops och informellt. Riksskogstaxeringen har ett programråd som bedöms fungera väl. Den interna samverkan mellan SKOG och övriga delar av SLU är dock allmänt otillräcklig. Det gäller särskilt mellan miljöanalysen och utbildningen samt mellan delområdena SKOG och VILT. I och med att programmen knöts till fakulteterna minskade samverkan mellan programmen vid SLU. Vidare har samverkan varit alltför begränsad mellan de olika programmen i fråga om områdena fjäll, myr och invasiva arter. Betyget sätts till 4.

VILT: Bilden är här oklar då endast tre avnämarrrepresentanter intervjuats. Två av dem angav att ingen samverkan äger rum medan tredje var mycket nöjd med den. Vi tolkar det som att marknadsföringen och samverkan utåt är relativt begränsad. Det är anmärkningsvärt att den referensgrupp som finns inte haft möte sedan 2011. I nuläget finns effektiva informationsflöden internt inom Foma som fungerar väl för Foma-finansierade projekt, medan informationsflödet till externfinansierade Foma-projekt och andra aktörer är begränsat. Betyget sätts till 2.

c) Strategi och utvecklingsplaner:

Några strategier och regelrätta utvecklingsplaner existerar inte i dagsläget såvida man inte räknar med de mål som satts upp för verksamheterna i resp. program. Tanken är emellertid att planer, mål och/eller strategier ska tas fram, bl.a. på basis av resultatet av föreliggande utvärdering. Utvärderingsgruppen avstår därför från att betygsätta detta moment. Allmänt bedöms dock både SKOG och VILT för närvarande bedriva ett ambitiöst och välbalanserat utvecklingsarbete.

3.6. Utvecklingsplaner och utvecklingsarbete

Avnämarna anser att delområde SKOG kan utvecklas till att i ännu högre grad utnyttja befintliga data till att producera nya typer av analyser och beslutsunderlag.

I självvärderingen för SKOG redovisades pågående utvecklingsarbeten samt tankar om behov:

- Vidareutveckling av skogliga konsekvensanalyser genom Heureka-systemet för att öka nyttan för avnämarna, inklusive pågående utveckling av en landskapssimulator.
- Integrering av verktyg för träd- och landskapsvisualisering i Heureka för presentation av resultat och beslutsunderlag för avnämarna.
- Utveckling av nya gränssnitt och ”appar” för att sprida data och resultat eller för att samla in nya uppgifter.
- En nystartad satsning på öppna data för att säkra kvalitet i datahantering av olika användare.
- Behov av nya indikatorer och verktyg för att arbeta vidare med miljömålen.
- Medfinansiering av doktorandprojekt med nära koppling till miljöanalys.
- Utbildningsinsatser riktade mot doktorander vid SLU såväl som utanför SLU vilka kopplar till nya datakällor, verktyg och gränssnitt.

Självvärderingen för delområde VILT lyfter fram de frågeställningar som man för närvarande arbetar med som viktiga framtidsfrågor; att öka kunskapen om zoonoser, flerartssystem och metodutveckling kring inventering av dessa. Flera intervjuade framhöll klimatförändringar som mycket viktig inom miljöövervakning eftersom den fordrar goda bakgrundsdata. Självvärderingen nämner också problematik kring invasiva arter. Vad gäller programutveckling vill man stärka den ekosystembaserade ansatsen genom att få med fler arter i miljöövervakningen, inklusive potentiellt invasiva arter, samt fortsätta med metodutveckling och attitydundersökningar.

Andra framförda förslag på förändringar som kan utveckla programmet, delområde VILT var:

- Restriktivitet med metodutveckling och fokusering av medlen på miljöövervakning.
- Foma centralt bör arbeta för att öka finansieringen, och söka synergier med andra aktörer för ökad kostnadseffektivitet.
- En kontinuerlig intern och extern dialog om utveckling förordas (rörande metodval, finansiering och organisation).
- Centrala utlysningar eftersom ett projekt kan omfatta flera Foma-områden
- Skapa informationsflöden som omfattar andra än de redan direkt Foma-aktiva och att skapa transparens kring medelsfördelning.

Det betonades även att det nuvarande programmet att öka datatillgängligheten, Miljödatastöd, är en viktig del av utvecklingsprocessen. Eftersom det också är ett sätt att öka användandet av Foma-data i forskning var uppfattningen inom programmet att Miljödatastöd bör vidmakthållas. Av Bilaga 5.5 framgår hur avnämarna såg på behovet av framtida satsningar.

4. Slutsatser och rekommendationer

Utvärderingsgruppen har sammanfattat sin syn på utvecklingen inom programområde SKOG i följande övergripande slutsatser samt relaterade rekommendationer och förslag (bullet points):

Slutsats (1): Programområde SKOG innefattar delarna SKOG och VILT. Båda delarna kännetecknas av hög kvalitet, vetenskaplig kompetens och långa tidsserier, men intentionen att man ska arbeta som ett program och samverka om gemensamma frågor har i praktiken inte förverkligats.

- En djupgående analys bör genomföras som belyser för- och nackdelar med att å ena sidan fortsätta som hittills, dvs. att försöka integrera SKOG och VILT i ett program, och å den andra låta VILT utgöra ett eget program eller lägga in det i ett annat program än SKOG
- Oavsett var delområdet VILT placeras organisatoriskt bör såväl internt som externt finansierad verksamhet inkluderas i detta.

Slutsats (2): Intervjuade avnämare är mycket nöjda med de produkter och tjänster som levereras av delområdet SKOG och bedömer att deras organisationer drar stor nytta av dessa. Nyttan och tillämpbarheten av data från delområdet VILT bedöms av de intervjuade representanterna för avnämarna f.n. vara mer begränsad.

- För att öka SLU:s värde för nationell viltövervakning bör man se över möjligheter till förändringar som innebär en bättre koppling mellan SKOG, VILT och JORDBRUKSLANDSKAPET, ökad geografisk datatäckning och samordnad övervakning omfattande flera arter.
- Möjligheter till samverkan och synergier mellan VILT och andra existerande verksamheter för en mer heltäckande datainsamling bör utredas.
- Informationsflödet för hela program SKOG, men i synnerhet VILT, bör ses över och förbättras för att öka dess värde för avnämarna.

Slutsats (3): Den interna samverkan inom program SKOG samt mellan program SKOG och övriga delar av SLU är allmänt otillräcklig och behöver ses över. Det finns också brister i den externa samverkan.

- Foma behöver arbeta bättre med uppdragsfördelning för att hitta synergier och öka samarbetena så att den som är bäst lämpad för uppdraget är den som genomför det.
- Syntes- och helhetstänkandet bör lyftas samt informationsflödena ses över och förbättras.
- Det tvärvetenskapliga perspektivet kring SKOG bör stärkas med ökad integrering med de övriga miljöanalysprogrammen.
- Organisationen av Foma bör göras tydligare, bl.a. med ökad transparens rörande medelstilldelning samt uppdragsbeskrivningar för koordinatörer och verksamheter.
- En översyn behövs av vilka som ska vara representerade på Fomarmötena utöver de fakultetsrepresentanter som finns.
- Foma bör centralt arbeta för att öka finansieringen och/eller söka synergier med andra aktörer för att öka kostnadseffektiviteten.

- Centrala utlysningar bör prövas som ett medel att öka samverkan.
- En formell referensgrupp som täcker hela program SKOG saknas och bör övervägas. Denna bör utnyttjas väl, bl.a. för att fortlöpande stämma av vad som är intressant ur avnämarnas perspektiv och vad de anser bör prioriteras.

Slutsats (4): Det finns behov av centrala satsningar, starkare central styrning och vidareutveckling av mål för att spegla dagens skogspolitik och samhällsutveckling.

- Skogsfakultetens programvisa mål bör ses över.
- Utöver miljömålet "Levande skogar" behöver SKOG mer svara upp mot andra mål, däribland klimatmålen. Klimatrelaterad verksamhet är f.ö. något som finns med inom många Foma-program.
- Nya analysmetoder, t.ex. DNA-analyser, och modeller i analys- och prognosverksamheten behöver utvecklas och introduceras för bl.a. biologisk mångfald och klimatförändringar samtidigt som vi behöver värna om de långa tidsserierna. På detta sätt, ökas kopplingen mellan exempelvis Artdatabanken och Riksskogstaxeringen samt mellan fjällen/Arktis och VILT.
- Ett framtida utvecklingsområde för SKOG bör vara att utöver dagens inventering av naturlig påverkan även inkludera inventering av mänsklig inverkan på skogen, exv. ökad bebyggelse.
- I en framtida utveckling av delområde VILT bör man sträva efter att svara mot internationella direktiv såsom uppföljning av klimatförändringseffekter och invasiva arter.
- Man bör i större utsträckning än nu tillgängliggöra data via gemensamma databaser, vilket kan öka graden av samverkan nationellt såväl som internationellt.

Slutsats (5): Det finns en förväntan från avnämarnahåll att SLU ska ta ett helhetsgrepp och därmed ett ansvar att samordna framtagandet av underlag för viltförvaltningen nationellt. Samtidigt finns ett glapp mellan målsättningarna på SLU:s högre ledningsnivåer och den praktiska verksamheten.

- Det behöver tydliggöras vilka verksamheter som ska ingå i delområde VILT och på vilket sätt.
- Utvärderingsgruppen rekommenderar att de begränsade resurserna som finns inom delområde VILT i första hand ska gå till långsiktiga miljöövervakningsverksamheter, vilket även framstår som den dominerande tankegången utifrån de genomförda intervjuerna, medan metodutvecklingsprojekt får styras mot externa medel.

5. Bilagor

Bilaga 5.1. Utvärderingsdirektiv

Bilaga 5.2. Hänvisningar till relevant dokumentation

Bilaga 5.3. Intervjufrågor

Bilaga 5.4. Intervjuade personer, program SKOG

Bilaga 5.5. Resultat av avnämarintervjuerna

Planeringsavdelningen

Skapad av	Status	Fastställt/ reviderat av	Tidpunkt	Dnr
Fomakansliet	Fastställt	Fomar	2014-02-06	SLU ua 2014.5.1-317

Direktiv för utvärdering av program inom SLU:s fortlöpande miljöanalys

Bakgrund och syfte

SLU:s råd för den fortlöpande miljöanalysen (Fomar) har under 2013 utvecklat fakultetsgemensamma rutiner för utvärdering av miljöanalysprogrammen. Det primära syftet med utvärderingarna är att ge programansvariga fakulteter:

- underlag för beslut om strategisk programutveckling och Fomar och programansvariga fakulteter:
- underlag för beslut om allokering av statsanslag, samt
- en bild av tillstånd och utveckling av SLU:s fortlöpande miljöanalys, bland annat för dialogen med uppdragsgivare och avnämare.

Utvärderingarna och självvärderingarna ska också användas internt för att öka kunskapen om verksamheten inom SLU:s fortlöpande miljöanalys.

Utgångspunkter för programvisa utvärderingar

Viktiga utgångspunkter för programvisa utvärderingar är att:

- De görs med utgångspunkt såväl från SLU:s allmänna mål för den fortlöpande miljöanalysen, som de programvisa mål som finns för varje miljöanalysprogram.
- De beaktar hur programmet bidrar till arbetet med de nationella miljö-kvalitetsmålen, Sveriges internationella åtaganden enligt konventioner och EU-lagstiftning, samt sektorernas behov av beslutsunderlag för hållbart nyttjande av naturresurser. De beaktar också framtida behov.
- De omfattar aspekter på arbetets kvalitet, kostnadseffektivitet genom att man använder moderna metoder, nytta för avnämare, samt interna organisatoriska frågor.

- De omfattar hela miljöanalysprogram, dvs. såväl de delar som har statsanslag som de som finansieras med externa medel. Särskild vikt ska dock läggas vid de statsanslagsfinansierade delarna av programmet.
- De tittar brett på SLU:s kompetens inom området och i förhållande till avnämarnas behov för att identifiera om annan verksamhet vid SLU borde ingå i programmet.
- I den mån det finns andra nationella aktörer på området beaktar de, med utgångspunkt från inom vilka områden SLU:s forskning och miljöanalys har en stark kompetensbas, lämplig rollfördelning mellan dessa.
- De leder fram till betygssättning av programmets prestation, förslag om utvecklings- och nedprioriteringsområden, förslag om justerade programvisa mål, samt eventuella förslag om förändringar för att förbättra programmets effektivitet och framtida utveckling (inom de ramar som ges av SLU:s övergripande organisation av den fortlöpande miljöanalysen).
- De ger underlag för bedömning av hur stora statsanslag som bör fördelas till programmet.

Allmänna genomförandefrågor

Arbetet med utvärderingen måste vara kostnadseffektivt, så att användbara utvärderingar erhålls till rimlig kostnad och tidsåtgång. Nedan anges ett antal generella principer för genomförandet.

- Programansvarig fakultet ansvarar för hela utvärderingsarbetet, inklusive finansiering, och för att genomföra ändamålsenliga justeringar av programmet på basis av utvärderingsresultaten.
- Utvärderingarna görs med ca 5 års intervall, enligt tidsschema som fastställs av ansvarig fakultet. De nu aktuella utvärderingarna bör beakta perioden från KoN (2009) fram till aktuell utvärderingstidpunkt.
- En utvärderingsgrupp bör bestå av tre personer, samt en sekreterare: en utvärderare bör väljas bland avnämarna, en från vetenskapssamhället, samt en från ansvarig fakultet. I normalfallet koordinerar fakultetsledamoten gruppens arbete. Eventuella jävsförhållanden beaktas då utvärderarna utses.
- En självvärdering (Bilaga 1) utarbetas av programkoordinatören, som underlag för utvärderingsgruppens arbete.
- Programkoordinatören och utvärderingsgruppens sekreterare bistår utvärderarna med de underlag som i övrigt efterfrågas. I vissa fall finns t.ex. utvärderingar av externt finansierade projekt som kan vara viktiga underlag för arbetet.

- Utvärderingarna och betygssättningen av programmet genomförs enligt en mall (Bilaga 2) för att utvärderingarna så långt möjligt ska vara jämförbara.
- Självvärdering och utvärdering är allmänna handlingar och kommer förutom genom SLU:s diarium att vara tillgängliga via SLU:s medarbetarwebb.

BILAGA 1

Självvärdering som underlag för programutvärdering

Programvisa självvärderingar – som skrivs på svenska eller engelska efter överenskommelse med utvärderingsgruppens koordinator – bör omfatta de nedan listade delarna.

- Översiktlig beskrivning av programmet och dess utveckling över tiden (sedan 2009). Redovisa även vilka delar av programmet som innebär särskilda formella åtaganden för SLU, t.ex. enligt lagstiftning eller speciella avtal. Omfattning: ca 1-2 A4-sidor. Rubrik: Programöversikt/ Programme overview.
- Beskrivning av SLU:s nisch som utförare i relation till andra utförare. Omfattning: ca 1/2 A4-sida. Rubrik: SLU:s nisch/SLU's niche.
- Ekonomisk redovisning sedan 2009. Ungefärliga siffror räcker, eftersom exakt redovisning inte torde vara möjlig. En uppdelning på statsanslag och externa medel är önskvärd. Omfattning: Tabell samt kortfattad förklarande text. Rubrik: Ekonomisk sammanställning/Economic summary.
- Redovisning av viktigaste resultat och viktigaste avnämare i löptext, samt listning av dataleveranser, rapporter, vetenskapliga uppsatser, m.m., i bilaga (om denna typ av sammanställning någorlunda enkelt kan tas fram). Omfattning: ca 1-2 A4-sidor samt bilaga. Rubrik: Viktigaste resultat och avnämare/Most important results and stakeholders.
- Självvärdering av programarbetet i relation till SLUs övergripande mål för den fortlöpande miljöanalysen samt de programspecifika målen. Omfattning: ca 1-2 A4-sidor. Rubrik: Självvärdering av resultat/Self evaluation of results.
- Självvärdering av kvalitetsarbetet inom programmet – bl.a. i vilken omfattning projekten arbetat enligt riktlinjerna i SLU:s kvalitetsguide för IT-arbete. Omfattning ca 1/2 A4-sida. Rubrik: Kvalitetssäkring/Quality assurance.
- Självvärdering av hur väl samspelet med externa uppdragsgivare, avnämare av resultat, samt andra utförare fungerar inom programmet. Omfattning ca 1 A4-sida. Rubrik: Samverkan med avnämare/ Stakeholder collaboration.
- Självvärdering av hur väl samspelet foma-forskning-(utbildning) fungerar inom program-området. Omfattning ca 1/2 A4-sida. Rubrik: Synergier med forskning och utbildning/ Synergies with research and education.

- Beskrivning av trender i omvärldens önskemål om foma-information från programområdet, gärna även med bedömning av framtida utveckling samt uppdelning regionalt – nationellt - globalt. Omfattning: ca 1 A4-sida.
Rubrik: Trender och framtid/Trends and future.
- Enkel SWOT-analys ('strengths', 'weaknesses' – SLU-internt perspektiv – samt 'opportunities' and 'threats' - utåtblickande perspektiv).
Sammanfattas i punktform – de 3-5 viktigaste punkterna per rubrik – samt ev. kort förklarande text. Rubrik: Enkel SWOT-analys/Brief SWOT-analysis.
- Strategi och konkreta förslag om hur programmet bör utvecklas, inklusive interna organisatoriska frågor. Omfattning: ca 1-2 A4-sidor. Rubrik: Programutveckling/Programme development.

Den totala omfattningen av en programvis självvärdering blir därmed ca 10 sidor, exklusive eventuella bilagor.

BILAGA 2

Instruktion för utvärderingsgruppen

Utvärderingsgruppens uppgift är att redovisa:

1. En kortfattad beskrivning av hur man genomfört utvärderingen
2. En betygssättning av programmet med tillhörande kortfattade beskrivande texter – enligt skalan 1-5 där 5 är högsta betyg – för vart och ett av momenten:
 - a. Programmets genomförande, kvalitetsarbete och leveranser i relation till SLU:s allmänna mål och de programspecifika målen
 - b. Samverkan med uppdragsgivare, avnämare av resultat, andra utförare, samt internt inom SLU (bl.a. samspelet miljöanalys – forskning – utbildning)
 - c. Strategi och utvecklingsplaner
3. Utvärderingsgruppens syn på programmets styrkor, svagheter och nisch i förhållande till andra utförare, nationellt och internationellt.
4. Förslag om på vilket vis man anser att programmet bör utvecklas

Utvärderingsrapporten bör omfatta ca 4-6 sidor, där ovan beskrivna moment ingår. Till utvärderingsrapporten fogas även självvärderingen, samt eventuella övriga relevanta dokument som tagits fram i samband med utvärderingen (som bilagor).

Rekommendationer för genomförandet av utvärderingen:

- Fakultetsrepresentanten i gruppen koordinerar arbetet och initierar utvärderingsarbetet genom att i dialog med programkoordinatören diskutera detaljer kring sammanställningen av självvärdering
- Då självvärderingen finns tillgänglig stämmer utvärderingsgruppen av vilket eventuellt behov av ytterligare underlag från programmet som behövs och meddelar detta till programkoordinatören
- Utvärderingsgruppen genomför därefter utvärderingen samlat under 2-3 dagar, under vilka programkoordinatören och andra nyckelpersoner från programmet finns tillgängliga för intervjuer under ca ½ dag.
- Utvärderingsgruppen bör inom sig fördela ansvaret så att:

- Den externa ledamoten fokuserar på frågor som rör samverkan med avnämare, externa uppdragsgivare och andra utförare. Detta baseras på självvärderingen samt förslagsvis på telefonledes djupintervjuer som genomförs med ett antal uppdragsgivare/avnämare med god kännedom om området.
- Ledamoten från vetenskapssamhället fokuserar på frågor som gäller leveransernas innehåll och kvalitet, samt hur ändamålsenliga metoderna synes vara. Detta arbete baseras på självvärderingen, eventuella rapporter som särskilt beställs av koordinatörn före utvärderingen, samt på intervjuer av nyckelpersoner inom programmet.
- Fakultetsledamoten fokuserar på frågor kring det interna samarbetet och programmets organisation. Detta görs på basis av självvärderingen samt intervjuer av nyckelpersoner inom och vid sidan av programmet. Det åligger också fakultetsledamoten att se till att utvärderingsgruppen levererar en enligt direktiven fullständig utvärdering.

Bilaga 5.2. Hänvisningar till relevant dokumentation

Följande dokumentation finns tillgänglig på SLU:s externa webb (<http://www.slu.se/sv/miljoanalys/program/skog/>):

- [Presentation av program Skog på SLU:s externwebb](#)
- [Presentation av program Klimat på SLU:s externwebb](#)

Nedanstående dokument finns på SLU:s medarbetarwebb (<https://internt.slu.se/sv/utbildning-forskning-foma/fortlopande-miljoanalys/mal-for-slus-fortlopande-miljoanalys/>):

- [Övergripande mål samt delmål och indikatorer för SLU:s miljöanalys](#)
- [Programvisa mål för program Skog och Klimat](#)
- [Instruktion för utveckling av programvisa mål](#)

Bilaga 5.3. Intervjufrågor

I det följande redovisas de frågor som ställdes under utvärderingens intervju-sessioner.

Beträffande Ledningspersoner och Nyckelpersoner har intervjuerna för utvärderingen av Foma SKOG byggts på den generella uppsättningen frågor som ofta används i utvärderingar inom Foma. Frågorna till Avnämare har däremot omarbetats för att generera mer uttömmande svar (se nedan).

Frågor till ledningsföreträdare vid SLU

- Vad känner du till om Program SKOG?
- Beskriv din roll i förhållande till programmet – hur ser ansvarsområden ut? Är ansvaret tydligt delegerat?
- Informationsflöden som rör programmet – beskriv dessa utifrån ditt perspektiv (din roll). Betygsätt på en skala 1-5, där 5 är mycket nöjd och 1 inte alls nöjd.
- Vad behövs för att höja betyget om ett steg?
- Ger informationsflöden nödvändiga underlag för din roll? Är informationen tillräcklig, är det något som saknas, eller borde se annorlunda ut?
- Vilken nytta ser du av att ha programmet vid institutionen/vid fakulteten/vid SLU?
- Något negativt att ha programmet vid institutionen/fakulteten/SLU (dvs. något som drar ner)?
- Finns det ett mervärde för institutionen/fakulteten/SLU genom att Program SKOG är involverat i Foma/forskning/utbildning? Vari består mervärdet?
- Avkastning i balans med medel som tilldelas från fakulteten? (Nyttoeffekt >, <, = belastning?)
- Nyttan om programmet tilldelas mera pengar från fakulteten?
- Ge din syn på uppdelningen Foma/forskning. Finns det strukturella hinder som försvårar synergier mellan Foma och forskning?
- Vilken funktion ser du för SLU vattennav?
- Vad känner du till om de data och resultat som produceras? Exv vilka data och hur de är tillgängliga.
- Görs reklam för programmets data inom institutionen/fakulteten/SLU?
- Något vi borde frågat om, som du tycker att vi missat?

Frågor till nyckelpersoner i programmet

- Vilken roll har du haft i programmet?
- Vilken betydelse har programmet haft?
- Har programmet varit organiserat bra?
- Hur kommer externa uppdrag in (genom programmet eller direktkontakt med enskilda forskare)?
- Vilka ändringar bör göras i programmet?
- Vilka framtidsfrågor är relevanta för programmet?

Frågor till avnämare**Frågor till avnämare delområdena SKOG resp. Vilt****Intervjuperson: xx, Datum: yy**

Anm. En del frågor som en intervjuperson inte anser sig kunna ge ett insiktsfullt svar på utgår från intervjun men anpassas försituationen. Frågor som inte ställs till alla intervjupersoner har markerats med V.

0 Vad känner du till om SLU:s miljöanalys och specifikt skogsprogrammet?
 Är du ledamot i något rådgivande organ relaterat till Foma-S? Om ja, vilket?

1 Ange dina viktigaste kontakter i fråga om miljöanalys! (Namn och/eller myndighet/organisation)

2 Berätta vilka produkter/tjänster i programmet (enligt kategorierna nedan) som din myndighet/organisation har nytta av!
 1) Inventerings- och mätdata (Mikrodata), 2) Statistik och kartor, 3) Analys och prognoser, 4) Rådgivning inkl. utbildning
 Betygsätt de delar som nyttjas i din myndighet/organisation på en skala 1-5 där 1 = inte viktigt alls, 5 = mycket viktigt.
 Obs! När det är relevant ska intervjupersonen endast svara med avseende på den/de produkter/-tjänster som denne arbetar med.

3 Beskriv på vilket sätt din myndighet/organisation har nytta av SLU:s skogsprogram!

4 Motsvarar programmets inriktning din myndighets/organisations behov av:
 1) Inventerings- och mätdata 2) Statistik och kartor 3) Analys och prognoser 4) Rådgivning inkl. utbildning

5 Tror du att skogsprogrammet bidrar till att nå de nationella miljökvalitetsmålen:
 1) Levande skogar, 2) Ett rikt växt- och djurliv, 3) Begränsad klimatpåverkan, 4) Storslagna fjällmiljö, 5) Myllrande våtmarker, 6) Levande sjöar och vattendrag, 7) Bara naturlig försurning, 8) Ingen övergödning. ja/nej/vet inte. Om nej, vad saknas?
 Om ja, är bidraget betydande eller måttligt?

6 Gäller för fråga 6-7: endast verksamhet som uppdragsfinansieras.
 V Finansierar din myndighet/organisation någon del i programmet helt eller delvis?
 Finns det andra utförare än SLU som erbjuder samma utbud/tjänster?
 Hur är kvaliteten på SLU:s tjänster jämfört med andra utförare av liknande tjänster.

7 Om tjänsterna från SLU skulle bli dyrare, skulle din myndighet/organisation välja att vara kvar hos SLU? Ja/nej/vet inte.
 V
 Om svaret är ja, följ upp med att be den intervjuade att specificera mervärdet av SLU:s utbud/tjänster med egna ord! Om nej kanske även det ska följas upp med en fråga varför man då väljer en annan aktör.

Bilaga 5.3

8 Skulle din myndighet/organisation vara beredd att Betala/Betala mera för att bibehålla
v programmet?

9 Ur din myndighets/organisations perspektiv, vad är styrkorna med programmet?
 Rangordna med avseende på styrkan! Den starkaste först.

10 Ur din myndighets/organisations perspektiv, vad är svagheter med programmet?
 Rangordna med avseende på svaghet! Den svagaste först.

11 Har din myndighet/organisation nytta av att programmet har nära kontakt med
forskningen?
 Om ja, på vilket sätt?

12 Ur din myndighets/organisations perspektiv, vilket utvecklingsbehov ser du för
programmet Skog i framtiden?
 Saknar du något i programmets utbud/tjänster?
Inom 5 år? / På ännu längre sikt?

13 Hur nöjd är du med produkterna/tjänsterna 1-4 med avseende på
a) Leverans överlag
b) Leverans i tid
c) Ditt behov av kvalitet
d) Kontakter med personer inom skogsprogrammet

Skalan är som tidigare 1-5 där 1 = inte nöjd alls, 5 = mycket nöjd

14 Hur anser du att ev. samarbete/samverkan med skogsprogrammet och din
myndighet/organisation fungerar?
På en skala 1-5 där 1=mycket dålig, 5 = mycket bra
Ta även hänsyn till deltagande i ev. rådgivande organ!

A Något som bör läggas till?

Bilaga 5.4. Intervjuade personer, program SKOG

Intervjuad person	Delområde			Nivå	
	Skog	Vilt	Avnämare	Ledningsperson	Nyckelperson
Anna-Lena Axelsson, SLU	x			x	x
Lars Edenius, SLU		x		x	x
Göran Ståhl	x	x		x	
Henrik Andren		x		x	
Magnus Fridh, Skogsstyrelsen	x		x		
Maria Hörnell Willebrand, Naturvårdsverket		x	x		
Ola Inghe, Naturvårdsverket	x		x		
Olle Kellner, Länsstyrelsen	x		x		
Ola Kårén, SCA	x		x		
Jimmy Lundblad, Skogsstyrelsen	x		x		
Ronny Löfstrand, Sveaskog		x	x		
Ola Langvall, SLU	x				x
Hans Lundqvist, SLU					
Johan Fransson, SLU	x			x	
Tomas Lundmark, SLU	x			x	
Anders Persson, Skogsstyrelsen	x		x		
Malin Sahlin, Naturskyddsföreningen	x		x		
Karin Vestlund Ekerby, LRF	x		x		
Fredrik Widemo, Jägareförbundet		x	x		
Göran Ericsson, SLU		x			x
Birger Hörnfeldt, SLU		x			x
Gunnar Jansson, SLU		x			x
Adrian de Jong, SLU		x			x
Gert Olsson, SLU		x			x
Håkan Olsson, SLU	x	x			x
Martin Schroeder, SLU	x	x			x
Annika Felton, SLU	x	x			x
Ann-Sofie Morén, SLU	x	x			x
Mora Aronsson, SLU	x	x			x

Bilaga 5.5 Resultat av avnämaringintervjuerna

I det följande redovisas svaren på frågorna i avnämaringintervjuerna, huvudsakligen verbalt men i viss utsträckning kvantitativt.

I redovisningen ingår inte svaren från tre av frågorna eftersom de var svåra att svara på. Det var flera av de intervjuade som svarade Vet ej. Det gäller frågorna 5, 7 och 8 i frågeformuläret.

Delområde Skog

Flertalet intervjuade anser att de känner till Foma allmänt och skogsprogrammet väl. Sex har i närtid varit eller är nu ledamot i något rådgivande organ relaterat till Foma. Nästan alla har ett brett kontaktnät i fråga om delområde Skog.

En fråga var om vilka produkter och tjänster inom delområde Skog som man har nytta av och hur viktiga för verksamheten de är på en femgradig skala (1: Inte viktig alls, 5: Mycket viktig). Resultatet redovisas i tabell 1.

Tabell 1. Antal svar med nytta och medeltal för hur viktiga produkterna och/eller tjänsterna är.

	1. Inventerings och mätdata, Mikrodata	2. Statistik och kartor	3. Analyser och prognoser	4. Rådgivning och utbildning
Antal med nytta	4	8	7	5
Hur viktig?	4,8	4,9	4,1	2,8

Intervjupersonerna ombads att beskriva på vilket sätt deras myndighet/organisation har nytta av produkterna/tjänsterna inom delområde Skog. De svar som vi bedömt vara viktigast anges nedan:

- Utgör ett fundament i myndighetens information till skogsägarna
- Används i utvärderingar, miljömålsuppföljning, regeringsuppdrag, rådgivning m.m.
- Används inom SMED, ger service till IM och MI.
- Heurekaresultat används i analyser.
- Används främst inom uppföljning och analysverksamhet, bl.a. Skogliga konsekvensanalyser (SKA).
- Används i miljöcertifiering. Viktiga produkter är SKA, statistik, temanummer från RT, skadediagnoser för skogsplantor
- Används i kommunikation och policyarbete
- Får stöd när det gäller försöksuppläggning och fältmetodik när egna inventeringar ska utföras.

På frågan om programmets inriktning svarar mot behovet inom resp. kategori för produkter och tjänster blev resultatet följande. Endast i 3 fall blev svaret Nej. I resten av fallen, 16 stycken, blev svaren Ja med undantag av svaren (4 fall) från en intervjuperson som valde att inte svara. Av de tre nejsvaren var två inom kategori 3 och ett i kategori 2.

Bilaga 5.5

Sex av de intervjuade personerna uppgav att deras myndighet/organisation finansierar, verksamhet vid delområde Skog genom antingen uppdrag eller direkt stöd. Två svarade att ingen sådan verksamhet finansieras.

Endast en intervjuad uppger att det finns en annan utförare som åtminstone potentiellt skulle kunna utföra verksamhet som nu utförs vid SLU. Det gäller delar av Integrated Monitoring (IM) och IVL. Denna organisation bedöms kunna ge samma kvalitet som SLU.

Någon fullständig SWOT-analys som gäller användarnas uppfattningar har vi inte gjort. Däremot har vi frågat om styrkor och svagheter. Svaren är delvis samstämmiga och delvis "spretiga" vilket framgår av nedanstående tabell. För styrkorna har fem av de intervjuade svarat "Heltäckande" eller liknande. Tre har svarat Långa tidsserier eller liknande och likaledes tre har svarat Bra kompetens eller liknande. För svagheterna har tre svarat Data för mindre områden, Sällsynta företeelser eller liknande.

Tabell 2. Styrkor och Svagheter. IP=Intervjuperson

IP	Styrkor	Svagheter
1	Rikstäckning Riksskogstaxeringens (RT) data	Inga
2	Långa tidsserier Heltäckande Bidrar med analyser och prognoser Vill utveckla verksamheten	Svårt att snabbt tillgodose nya behov
3	Lång kontinuitet God kompetens, inte minst statistisk Heureka	Indelningen i program. NILS borde in i program Skog För mycket konservatism. Gäller främst RT
4	Tillförlitliga data. Ger trovärdighet Täcker hela landet Jämförbarhet över tid Stor bredd	Svårt att utnyttja data i operativ verksamhet Orsakssamband kartläggs inte. T.ex. varför skogstillståndet utvecklas på ett visst sätt
5	Objektivitet. Ger trovärdighet God tillgänglighet Bra kompetens	Skadeinventering saknas, som är långsiktig och heltäckande i tid och rum Upplösningen av data
6	Vilar på vetenskaplig grund Heltäckande	Data på mindre områden
7	Medborgarforskning, t.ex. artportalen Tidsserier	Låg noggrannhet för sällsynta företeelser Ej möjligt att följa upp de precise-ringar av miljökvalitetsmålen som finns
8	Heltäckande (RT och MI) Objektiva stickprov på vetenskaplig grund Uppdelning på länsnivå (RT) Kompetent personal Många variabler Aktiv dialog med programmet	Kommer inte åt sällsynta företeelser

Bilaga 5.5

Samtliga intervjupersoner har uppgett att deras myndighet/organisation har nytta av att delområde Skog har nära kontakt med forskningen. Några av svaren på följdfrågan om på vilket sätt man har denna redovisas i tabell 3 nedan.

Tabell 3. Några av svaren på frågan på vilket sätt man har nytta av att delområde Skog har nära kontakt med forskningen.

Forskarna håller koll på den internationella utvecklingen
Forskarna hjälper till med att utvärdera idéer som kommer fram i delområde Skog
Forskarna fångar upp nya behov
Forskarna bidrar till att ansökningar om medel till delområde Skog har hög kvalitet
Forskarna bidrar till att moderna produkter i delområde Skog tas fram
Forskarna bidrar till att analyser och prognoser har hög kvalitet
Utvecklingen av Heureka-systemet krävde forskarkompetens
Vi baserar vårt arbete på bästa tillgängliga kunskap
Forskarna bidrar till att rätt saker mäts
Analyser av stormen Gudrun och framtagandet av en metod för att göra viltfoderprognoser krävde forskarmedverkan

På frågan om utvecklingsbehovet i framtiden uppgav alla de intervjuade ett eller flera behov. Svaren framgår av tabell 4. För några snarlika svar har vi gjort en sammanslagning av dem, med en så tydlig skrivning som möjligt.

Tabell 4. Utvecklingsbehov.

Viktigt att produkter och tjänster är up-to-date. Gäller bl.a. kartor.
Förenkling av resultatrapporterna från Heureka
Inkluderande av nya aspekter på skogen i delområde Skog
Bättre koppling mellan skog, vilt och jordbrukslandskapet
Nya analysmetoder och modeller behöver utvecklas och introduceras. T.ex. DNA-analyser
Metoder för att studera orsakssamband
Komplexa analyser
Bättre koppling mellan den operativa och den strategiska nivån
Metoder för att komma åt sällsynta företeelser, mäta kontinuitet och följa upp preciseringarna av framför allt miljökvalitetsmålet Levande skogar
Bättre geografisk och tematisk upplösning på skogskartan

Bilaga 5.5

I frågan om hur nöjd man är med de fyra kategorierna för produkter/tjänster i fyra olika avseenden har vi använt en femgradig skala (1=Inte nöjd alls, 5=Mycket nöjd). De fyra avseendena är:

- Leverans överlag
- Leverans i tid
- Ditt behov av kvalitet
- Kontakter med personer inom skogsprogrammet

Det sammanlagda resultatet utgörs av en 4x4 tabell med medelvärde för "nöjdhet" i cellerna. Medelvärdena ligger i det rätt så snäva intervallet 3,9-4,7 vilket är ett mycket gott resultat. Vi anser därför att en mer detaljerad redovisning inte behövs. Möjligen kan man notera att poängen för Kvalitet i genomsnitt är något större än för Leverans överlag, Leverans i tid och Kontakter.

Hur eventuellt samarbete/samverkan mellan skogsprogrammet och de intervjuades myndighet/organisation fungerar angavs på en femgradig skala där 1=Mycket dåligt och 5=Mycket. De som nu är ledamot av något rådgivande organ relaterat till delområde Skog fick även poängsätta denna typ av samarbete/samverkan.

Resultatet i det första fallet blev ett medelvärde på 4,0 och i det andra 4,2 poäng.

Delområde Vilt

Vi har endast intervjuat tre personer inom delområde vilt. Ett av svaren har ett rätt stort partiellt bortfall. De frågor som besvarats har dock använts i redovisningen nedan.

Resultatet på frågan om vilka produkter och tjänster inom delområde Vilt som man har nytta av och hur viktiga de är för verksamheten redovisas i tabell 5.

Tabell 5. Antal svar med nytta och medeltal för hur viktiga produkterna och/eller tjänsterna är.

	1. Inventerings och mätdata, Mikrodata	2. Statistik och kartor	3. Analyser och prognoser	4. Rådgivning och utbildning
Antal med nytta	2	3	1	-
Hur viktig?	3,5	4,0	4,0	-

På frågan om på vilket sätt deras myndighet/organisation har nytta av produkterna/tjänsterna inom delområde Vilt svarade två av intervjuade att man använder statistik från delområde Skog. Den tredje gav ett vagt svar.

På frågan om programmets inriktning svarar mot behovet inom resp. kategori för produkter och tjänster blev svaren Nej för såväl kategori 1 som 2.

En av de tre intervjuade uppgav att deras myndighet/organisation finansierar, verksamhet vid delområde Vilt genom stöd till smågnagarundersökningen. En annan svarade att man betalar för specialbearbetningar av RT-data.

Ingen intervjuad uppger att det finns en annan utförare som skulle kunna utföra verksamhet som nu utförs vid SLU. Svaren på frågan om styrkor och svagheter framgår av tabell 6.

Bilaga 5.5

Tabell 6. Styrkor och Svagheter. IP=Intervjupersonsnummer

IP	Styrkor	Svagheter
1	Data kan användas till forskning Smågnagarundersökningen	Referensområdena i södra Sverige och Grimsö är för små och referensområden behövs i andra delar av landet. För få arter övervakas För mycket pengar satsas på älg Central koordinering av landets miljöanalysverksamhet saknas
2	Stor tillit till SLU som universitet Långa tidsserier	Glapp mellan FoU och praktiken. Foma saknar dialog med praktiken. Ger inte svar på en del viktiga viltfrågor Äbin inte lika i RT och Skogsstyrelsen
3	Data om både skog och vilt från samma geografiska område/provytor Faktabladen analyserar både skog och vilt	Vilt saknar eget program Saknar en fullständig landskapsapproach (skog, odling våtmarker, vatten m.m.)

Samtliga tre intervjupersoner har uppgett att deras myndighet/organisation har nytta av att delområde Vilt har nära kontakt med forskningen. Svaren på följdfrågan om på vilket sätt man har denna redovisas i tabell 7 nedan.

Tabell 7. Svaren på frågan på vilket sätt man har nytta av att delområde Vilt har nära kontakt med forskningen.

Ja, det ger viktigt underlag för forskningen rörande vilt

Bra med den höga statistiska kompetensen inom delområde Skog

Genom att man får en objektiv bild av tillståndet och kunskapsläget

Bilaga 5.5

På frågan om utvecklingsbehovet i framtiden uppgav alla de intervjuade ett eller flera behov. Svaren framgår av tabell 8.

Tabell 8. Utvecklingsbehov.

Mer expertstöd när inventeringar ska förändras eller skapas.
Metoder för övervakning av hittills ej övervakade arter, t.ex. vildsvin
Följa den internationella utvecklingen när det gäller övervakning av vilt
Interaktionen mellan vilt och foder bör studeras bättre
Vissa frågor faller mellan stolarna på SLU och Skogsstyrelsen. Bör åtgärdas.
Det bör bli möjligt att över tid följa upp betningen på blåbärsris, kvistbetet på tall och lövandel i skog i betningsbar ålder
Vill se en säkerställd långsiktig finansiering av delområde Vilt

I frågan om hur nöjd man är med de fyra kategorierna för produkter/tjänster i fyra olika avseenden (se ovan) blev resultatet följande.

Till följd av att endast 3 personer intervjuats blir sammanställningen tunn av svaren rörande "nöjdhet". Ingen av dem använder någon produkt eller tjänst i kategori 4. Medelvärdena för de övriga ligger i intervallet 3,5 - 5,0. Liksom för delprogrammet Skog är det ett mycket bra resultat. Man bör dock notera att alla de intervjuade har en begränsad nytta av delområde Vilt mest beroende på att man nyttjar varor och tjänster från andra utförare.

Frågan om samarbetet/samverkan allmänt mellan delområde Vilt och de intervjuades myndighet/organisation poängsattes av endast en person och poängen blev 5. De övriga två svarade att man inte hade något samarbete/samverkan.

En av de intervjuade hade vid avslutningen av intervjun några synpunkter som måste beaktas. De kan sammanfattas på följande sätt.

Viltprogrammet började bra men har inte utvecklats på ett gynnsamt sätt. Fler arter behöver övervakas. Det finns en stor potential att effektivisera viltövervakningen. Bl.a. genom en bättre samordning av övervakningen av olika arter. Dessutom måste övervakningen vara geografiskt heltäckande. En fråga som behöver besvaras är vilka data och analyser som behövs för förvaltningen av olika viltarter. En start för en bättre Foma delområde Vilt skulle kunna vara en workshop med berörda aktörer, bl.a. SLU, länsstyrelserna, Naturvårdsverket, Jägareförbundet och Skogsstyrelsen.

